

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ceteris Pontificibus eminentissimus antistes, ὁ πῶς ἀρεσθεύσας τῆς ῥάμης καὶ ῥαπολικῆς ἀκροπόλεως ἀρχιερωτικῶς ἑσθὸς καθέδρος. se dogmaticis illius literis consentientes, grassantem hæresim repressisse, seque illius traditiones, quem admodum ille & ante synodum & unâ cum synodo paternas amplexus erat, secutos fuisse: ἡμεῖς τε ἢ τοῖς σκεῖναι, καὶ τὰς ἡμῶν καὶ αὐτῶν ἡμῶν σκεῖναι τὰς ῥαπολικῆς τε καὶ πατρικῆς ἀποδοχῆσιν ἀξιοδοτοῦσι. Veritatis enim lucem ex Occidentis partibus effulsisse, chartam atramento illitam exhibitam, sed Petrum per Agathonem fidei mysteria elocutum: Χαρίτης καὶ μέλαν ἐφαίνετο, καὶ δι' Ἀγάθωνος ὁ Πέτρος ἐφθέγγετο. Eundem loquendi modum sequuntur in relatione synodica ad Agathonem; quem gravissimis Ecclesiæ morbis peritissimum medicum à divino numine datum aiunt, qui valetudinem illius curaret. Ex ejus literis à præcelsò Apostolorum vertice divinè prescriptis se nuper exortam hæresim depulisse, ipsòsque hæreticos anathemate confixisse, juxta præjudicatam à sede apostolica sententiam.

V. His verbis, suffragij prærogativam illam imperialem significant. Quid enim aliud indicari potest per illam τῆς Ἰνφιδείσας ῥαποφασίης? Deinde partes cuique suas in hoc negotio damnatæ hæreseos assignant. Spiritui sancto illustratiohem tribuunt, Pontifici doctrinæ informationem, Imperatori tuitionem, & Gregorio Constantinopolitano Episcopo primam sententiam & primum consensum adhibitum definitioni Agathonis. Quæ prima sententia à Consule, aut à primo Senatore, seu Principe Senatus ferebatur, quando Princeps rogabat sententias in Senatu. Contendunt verò à Summo Pontifice ut iterum quoque venerabili rescripto suo synodi sententiam confirmet. Quod Leo II. successor Agathonis præstitit, Concilij definitione auctoritate & ἀσθενείᾳ beati Petri confirmata.

CAPVT XIV.

Synopsis.

I. In 711. Synodo primatus Romani Pontificis emicuit. Nam summa auctoritas ejus admissa est. Probatur ex Actis; ubi patres eo inter alia argumento prædicatoriam synodum à Constantino Copronymo coactam universalem esse non posse non pronuntiant, quòd ei Papa auctoritas non adfuisse, ut lex Conciliorum exigebat. Tum, quòd Patriarcha Orientis huic pseudosynodo non consenserint.

II. Hadrianus I. cupit conciliabulum illud in irritum mitti, quòd sine sedis apostolicæ auctoritate habitum fuerat. Hoc vitio carnis Septima Synodus, in qua

recitantur epistole Hadriani, qua restitutionem imaginum præscribit. Legati ejus in ῥώμῃ & suffragij prærogativam Romanae sedis conservari in roganda Tarasij C. P. sententia.

III. Tarasius coluit auctoritatem sedis apostolicæ: qui se Hadriani literis subscribere testatur. Eadem fuit synodi professio. Ceterarum sedium consensus accessit ad consignandos Iconoclastarum errores.

IV. Prærogativam suffragij agnovit Tarasius ad Hadrianum scribens.

V. Legati sedis apostolicæ videntur contenti fuisse solo concessu privilegio in 711. Synodo: cujus disponendæ auctoritas tota in Tarasio fuisse videtur. Ea obiectio solvitur. Synodus illa admissa non est à Concilio Francofordiensi.

VI. Plena & integra auctoritate usi sunt Legati apostolicæ sedis in Concilio Othavo. Ea emicuit in libello ab apostolica sede directo, cui subscribere Episcopi lapsi. Episcopi quidam Dioeceseos C. P. id agere ferunt, quasi Ecclesia C. P. Romana tanquam ancilla domina subijceretur. Ea exprobratione commotus Imperator Basilius, chirographa à scriinis Legatorum subripi iussit, qua Anastasij Bibliothecary curâ reddita sunt, additis verbis in sedem apostolicam honorificentissimis.

VII. Hadrianus II. ad Ignatium C. P. scribens, jubet ut decretum synodi Rom. adversus Photium ab omnibus Episcopis subscribatur in Concilio Oecumenico, & in archiva Ecclesiarum referatur. Itaque Synodus 711. Romanorum Pontificum definitionem amplexa est cum plena causæ cognitione. Hinc factum ut ea synodus dicta sit universalis, ut notat Anastasius.

VIII. Consensus sedium patriarchalium per ipsos Patriarchas aut eorum Legatos exprimebatur; ut Maximus Abbas notavit. Probatur etiam ex Metaphraste.

IX. Schisma Orientalium non impedit hodie quin ejusdem momenti & auctoritatis censenda sint Ecclesiæ Romanae & Occidentalis decreta adversus novas hæreseos, tamen si Orientalium Ecclesiarum consensus destituantur. Attamen Ecclesiæ quoque Orientalis sua suffragia non ita pridem contulit in damnandis nuperæ sectæ ariculis.

IN Septima quoque Synodo primatus Romani Pontificis emicuit. Etenim non solius confessus prærogativa dignitasque sedis apostolicæ, sed etiam summa illa auctoritas admissa est quæ conventibus ecclesiasticis Concilij Oecumenici robor conferre debet. Constantinus Copronymus collecto trecentorum viginti octo Episcoporum conventu, qui sibi Synodi Septimæ Oecumenicæ titulum adscripserat, usum imaginum prohibuit. Ejus conciliabuli definitio relecta est in vera Synodo Septima, & per capita scripto antirrhethico confutata. Ac prima quidem inscriptionis verba, quæ Georgij Neocæsareæ Episcopus recitavit, ubi Synodi Oecumenicæ titulo se prædatoria illa synodus jaçtat, hoc pacto patres refellunt. Eam synodum universalem esse non posse pro certo ponunt quæ recepta à reliquis Episcopis universæ Ecclesiæ non fuerint, quod pertinet ad concordiam unitatè que

consensus significandam. Sed præterea addunt quæ auctoritatem synodi respiciunt, Papam nempe nec per suos Vicarios nec per circularem epistolam interfuisse, ut lex Conciliorum exigebat. Quomodo autem magna & universalis, quam neque receperunt neque concordaverunt reliquarum Præsules Ecclesiarum, sed anathemati hanc transfuserant? Non habuit enim adiutorem illius temporis Romanorum Papam, vel eos qui circa ipsum sunt Sacerdotes, nec etiam per Vicarios ejus, neque per encyclicam epistolam, quemadmodum lex dicit Conciliorum. Pergit verò de consensu Patriarcharum hæc addere: Sed nec consentientes sibi Patriarchas Orientis, Alexandria scilicet, Antiochia, ac sanctæ civitatis, vel comministros & summos Sacerdotes qui cum ipsis existunt.

II. Hæc Synodi Septimæ professio Hadriani I. Pontificis desiderium implevit; qui conciliabulum illud, quod antiquam traditionem everterat, ante omnia in irritum mitti voluit, ex eo capite, quòd sine sedis apostolicæ auctoritate habitum fuerat: In primis pseudo-syllogum illud quod sine apostolica sede enormiter & irrationabiliter nequiterque contra sanctorum venerabilium patrum traditionem de sacris imaginibus actum est, anathemati ætetur presentibus Missis nostris. Eodem sensu in epistola ad Tarasium: ubi Missos vocat Apocripharios.

Hoc vitio caruit Septima Synodus; in cujus actione secunda relectæ sunt Hadriani epistolæ ad Constantinum & Irenem, & ad Tarasium Constantinopolitanum: quæ restitutionem imaginum juxta veterem Ecclesiæ morem præscribunt, in memoriam venerationis. His literis recitatis, Legati Romani, sui officij memores, sententiam Tarasij rogant, cum ea quæ in superioribus Conciliis invaluerat dignitate, τὴν γράμματα & suffragij prærogativam, quæ his encyclicis epistolis continebatur, Romanæ sedi conservantes. Dicat nobis, inquit, sanctissimus Patriarcha Tarasius regie civitatis, si consentiat literis sanctissimi Papæ senioris Romæ, vel non?

III. At verò Tarasius sedis apostolicæ auctoritatem suo suffragio ita coluit ut ab ejus regulis in sinceræ fidei prædicatione discedere nemini fas esse putaverit, Apostolo testante Romanorum fidem annuntiari in universo mundo. Quare cum Hadrianus literis suis majorum traditionem asseruerit, se illius definitionibus subscribere Tarasius testatur. Paulus Apostolus, inquit, cum Romanis scriberet, approbans studium sinceræ fidei eorum, quam in Christum verum Deum habebant, sic ait: Fides vestra annuntiatur in universo mundo. Hoc testimonium sequi necessarium est; & inconsultè agit qui conatur resistere. Ταῦτα τῆς μαρτυρίας ἕπε-

σαι ἀναγκαῖον ἔστι καὶ ἀβουλῶν ἡγήσασθαι τὸ ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου. Iterum Legati à synodo exigunt an literas Hadriani amplecteretur: quæ professæ est se illas sequi, suscipere, & admittere. Vt autem ad Romanæ sedis auctoritatem ceterarum quoque sedium consensus accederet, relectæ sunt Actione tertia synodicæ epistolæ Tarasij ad Patriarchas Orientis, tum Orientalium Ecclesiarum ad Tarasium. Atque ut illustrius hæreticorum vesania confutaretur, prolatae sunt in medium antiquorum patrum sententiæ, quibus legitimus imaginum usus commendatur. Itaque alienum visum fuit à disciplina Ecclesiæ ut res semel constitutæ abolerentur. Verum enim, inquiunt patres illius synodi, & rectissimum Ecclesiæ judicium, nec novum fieri, nec adimi in ea quicquam indulget.

IV. Prærogativam illam suffragij, de qua loquimur, agnovit Tarasius in epistola ad Hadrianum: qua fatetur quidem Christum in synodo caput fuisse constitutum, sanctis Evangelii in sancta sede propositis, quæ toti conventui judicij sincerè ferendi necessitatem imponebant, sed literis Hadriani ante omnia relectis, Christum per eas veluti quibusdam spiritualibus edulis universos pavisse, ipsūque Hadrianum, velut oculum quendam, ad rectam veritatis viam corpus universum direxisse; id est, ut loquebatur Concilium Chalcedonense, eo auctore & ἀρχηγῶς omnia decreta fuisse. ὡς ὀφθαλμὸς τὸ ὅλον σῶμα τοῦ πῶ τῆς ἀληθείας καὶ ἀληθείας τριῶν ὑπεδέκτους.

V. Non dissimulanda tamen est difficultas quæ à viris eruditis movetur, quod attinet ad officium Legatorum: qui dignitatem suam omnino tenuisse non videntur, ex eo quòd solo confessus privilegio & τῆς ἀποστολικῆς contenti, omnem actum Tarasio permiserint, qui interlocutionibus suis ordinem synodi constituebat. Sed observavimus superius eos in præcipuo capite, de quo erat controversia, jus suum usurpasse, sententiam à Patriarchis & ceteris Episcopis exigendo; in aliis verò articulis, quæ ab exercitato viro & linguæ Græcæ callentissimo expediri debebant, Tarasio ordinem omnem concessisse, qui Legatos Latine linguæ onere illo levavit. Quod tamen ultro aggressus non est, ac si jure proprio hæc auctoritas sibi competeret, sed post Synodi delegationem, id est, ex Legatorum & reliquæ synodi mandato, quod illi datum est ad suggestionem Episcoporum Siciliae. Cur autem in Concilio Francofordiensi hæc synodus admittæ non fuerit, diximus libro II. cap. XVII. §. II.

VI. Plena verò & integra auctoritate usi sunt Legati apostolicæ sedis in Octava Sy-

synodus
lib. vi.

post. d. d. d. d.
Catholici.

consent.
lib. vi.

AD. VII.

Epist. Tarasij ad
Hadrianum, in Act.
VII.

nodo, non solum primum confessus locum occupantes, sed etiam interlocutionibus suis constituentes synodi ordinem, & sententias uniuscujusque rogantes. Summopere autem auctoritas illa emicuit in libello ab apostolica sede per Legatos directo, quo, ante omnia, iis quae à Nicolao I. Papa & Hadriano II. decreta erant adversus haereticos & schismaticos se obtemperaturos Episcopi lapsi profiteri sua & testi im adhibitorum subscriptione debebant, libellumque eo modo subscriptum Apocrisariis tradere. Libello in Actione prima synodi relecto assensum praebeuit universa synodus, interrogantibus Legatis. Et secunda actione admissi Episcopi, Presbyteri, & monachi, qui Photium adversus Ignatium sectati fuerant, clementiam Romanam sedis & totius synodi imploratam, libello subscriperunt. Quod factum adeo commendabat auctoritatem Summi Pontificis, ut id Episcopi quidam Constantinopolitanae Dioceseos in invidiam trahere conati sint, Basilij Imperatoris & Ignatij Patriarchae auribus insusurrantes (quemadmodum observat Anastasius Bibliothecarius, qui rebus gestis praesens aderat) non bene factum fuisse quod Ecclesiam C.P. tanta subjectione Romanae subdi Ecclesiae permiserint, ita ut hanc ei tanquam domine ancillam traderent. Qua exprobratione commotus Imperator, clanculum chirographa illa subscripta à scriniis Legatorum subripi iussit, quod ex parte impletum, justam Legatis conquerendi occasionem dedit. Sed operam & industriam Anastasij Bibliothecarij Imperator chirographa restitui praecepit, iis verbis adjectis quae sedem apostolicam ut negotiorum ecclesiasticorum magistratam profitentur. Ego quidem, inquit, magistratam ecclesiasticorum negotiorum sedem apostolicam per meos Legatos adij, & ideo vestram praesentiam praestolatus sum, ut vestro decreto & solertia Ecclesia nostra remedia sanitatis acciperet, & nos, non nostris motibus, sed vestra sententia paremus.

VII. Eximia quoque illius auctoritatis specimen extat in epistola Hadriani II. ad Ignatium, qua Summus Pontifex conciliabula in urbe regia à Photio congregata adversus Nicolaum & Ignatium in irritum missa fuisse Synodi Romanae decreto docet: quod decretum in Synodo Oecumenica subscriptionibus omnium Episcoporum roborari & in archiva Ecclesiarum referri constituit. Quibus literis recitatis, Vicarij Romani consensum synodi eliciunt, interrogatione eo modo concepta quae partes cuiusque & Pontificis & Concilij demonstraret, nempe definiendi auctoritate Pontifici concessa, & Synodo, declarandi an res definitae cum ca-

AN. 111. Synodi
V. 11. ff. post
Hadriani epistola
Fenitissimi Vicarij
Fenitissimi Vicarij
Fenitissimi Vicarij

nonibus consentirent. Extant in editione Latina Anastasij, quae copiosior est quam Graecus Synodi Octavae contextus à Radero publicatus, Legatorum interrogatio, & Concilij responsio. Quae autem confertim & veluti per saturam à Concilio declarata erant, iterum deducuntur in examen Actione quarta & sequentibus; ita ut cum plena causae cognitione, exquisitis omnium votis, atque Photio exhibitio, Synodus Octava Romanorum Pontificum definitionem amplexa, suo quoque iudicio eandem confirmavit. Ex hac omnium concordia factum ut Octava illa Synodus universalis diceretur, quemadmodum observavit Anastasius his verbis: *Cum Christus in corpore suo, quod est Ecclesia, tot patriarchales sedes, quot in cujusque mortali corpore sensus locaverit, profecto nihil generalitati deest Ecclesiae, si omnes illae sedes unius fuerint voluntatis; sicut nihil deest motui corporis, si omnes quinque sensus integre communisque fuerint sanitatis. Inter quas videlicet sedes quia Romana praecellit, non immerito visui comparatur: qui profecto cunctis sensibus praeminet, acutior illis existens, & communionem sicut unus eorum cum omnibus habens.*

VIII. Consensus ille sedium patriarchalium per ipsos Patriarchas aut eorum Legatos exprimebatur, ut patet ex Actis Conciliorum. Quod Maximus quoque Abbas adnotavit; qui ex eo synodum quandam à Pyrrho allegatam respuit, quod Episcopi qui convenerant, nullis epistolis commendatitiis instructi, nec Episcopi à Metropolitanis, neque Metropolitanis à Patriarchis, non epistola, neque substituti ab aliis Patriarchis missi essent. Simeon Metaphrastes in vita Stephani Junioris: *Quod Oecumenicum Concilium istud vocari queat, quod nec Romanus antistes, citra cujus auctoritatem nullo modo fieri potest ut res ecclesiastica ad normam dirigantur, gratum habuit, nec Alexandrinus comprobavit, nec Antiochenus, nec denique Hierosolymitanus? Vbinam eorum libelli sunt? aut quinam per diversa loca missi sunt, in quibus falsum vestrum Concilium confirmaretur, ut hac ratione Oecumenicum censeretur?*

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

LOCUM ex vita Stephani junioris ab illustrissimo Archiepiscopo laudatum visum est heic Graecè reddere, ut auctorem illum lector vel in hoc loco, qui magni momenti est, habeat sua lingua loquentem. Haec enim haec vita Graecè non prodit, sed Latine tantum ex versione Iacobi Billij viri doctissimi. Sunt autem verba Stephani junioris adversus Iconomachos disputantis, qui Concilium Constantinopoli habitum

habitu anno septingentesimo quinquagesimo quarto, in quo facta contumelia fuerat imaginibus, septimum œcumenicum vocabant; tamenetsi consentientes non haberent Episcopos illusterrimarum Ecclesiarum, præsertim verò Romanum. Nam isti aperte contradicebant huic synodo. Sic ergo habet locus ille in duobus antiquis codicibus MSS. Bibliothecæ regie: ἐχ' ἰσθδ' οἱ δὲ ἀποκαταστάσαι; αὐτὸς δ' οἱ τὰ ἄλλα ἐκκλήρωσαν; ἄλλοις ἐπιτελεῖσθαι ἐκέλευον. ἢ δ' ἀποστασίας πῶς ἔδει ἐκκλησιαστικῆς ἀποκαταστάσεως, ἐπ' ἧς ἐχ' ὁ ῥωμαῖος ἐπὶ δόκιμος πρόεδρος, ἔχουσας ἀδελφότητα ἀλλήλων τὰ ἐκκλησιαστικὰ κατεπέθεσαν; ἐχ' ὁ ἀπεσταλμένος ἐκείνων, ἐχ' ὁ ἀπὸ τοῦ ἰεροσολύμων αὐτῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν, κατὰ τὸ πᾶν ἀποκαταστάσεως, τὸ δὲ φερόμενον ἐπὶ τῶν ἐπιτελεσθέντων, ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀποκαταστάσεων. Hunc ergo locum sic vertit Billius: Annon hæc vestra doctrina sunt? Quoniam ergo pacto, qui sancta proscriptis, sanctum Concilium coegisset? O singularem absurditatem! Iam, qui œcumenicum istud Concilium vocari queat &c.

IX. Dissipato in varias partes & veluti dissecto per Orientalium schisma Ecclesiæ corpore, non ideo minoris momenti & auctoritatis hodie censenda sunt Ecclesiæ Romanæ & Occidentalis decreta, quæ emergentium de novo hæreseon necessitas aliquando exprimit, quòd Orientalium sedium consensu & concordia destituantur. Etenim cum Dei Opt. Max. singulari beneficio summa & veluti arx quædam Christianæ religionis in fastigio sedis apostolicæ collocata sit, ubi depositum veræ fidei majorumque traditiones tutissimè custodiuntur, nihil officere potest veritati temeraria Orientalis Ecclesiæ defectio. Refidet enim penes Ecclesiâ Romanam eadem definiendi auctoritas quam Ecclesia universalis colebat olim, ita ut ea in parte nihil immutatum sit. Restricta est tantummodo sinceræ Ecclesiæ diffusio: quæ, licet æreioribus limitibus fortasse circumscripta, consensus sui auctoritatem apostolicæ sedis auctoritati adjungit. Imò verò in damnandis nuperæ sectæ articulis ipsa quoque Orientalis Ecclesia per Hieremiam Patriarchæ Constantinopolitani censuram suffragia sua contulit; si quis ad plenam de novitate victoriam hoc quoque desideret.

CAPVT XV.

Synopsis.

- I. Mittebam etiam Romani Episcopi Legatos ad Imperatores Christianos pro negotiis Ecclesiæ universalis procurandis. Probatur exemplo Liberij; qui varias legationes ad Constantium misit in causâ Athanasij, ut Concilium impetrarent.
- II. Mediolanense Concilium ea de causa habitum anno cccclv. in quo Episcopi damnationi Athanasij per vim subscriperunt. Legati Romani, quod subscribere recusassent, in exilium missi edicto Principis.
- III. Restituit Athanasio post obitum Constantij,

Tom. II.

Lucifer Calaritanus, tametsi exul, vi legationis Paulinum Episcopum insituit in Ecclesia Antiochena, quæ schismate laborabat. quod potius propagavit schisma in illa Ecclesia quam extinxit.

IV. Eusebius quoque Vercellensis, & ipse exul, antiqua Legati auctoritate usus est in synodo Alexandrina.

V. Frequentes occurrunt veterum Pontificum legationes ad Imperatores; quæ commemorare inutile fuerit. Earum initium arcessi potest à legatione quam Leo I. imposuit Iuliano Episcopo Coënsi in Cycladibus.

VI. Sollicitudo extraordinaria Iuliano demandata, non autem iurisdicção. Cui legationi necessarius fuit Marciani Imp. consensus. Probatur è Leone.

I. PRÆTER eos Legatos qui à Pontificibus Romanis ad Concilia Œcumenica mittebantur, non erant infrequentes eorundem legationes ad Imperatores Christianos pro negotiis Ecclesiæ universalis procurandis; seu de fide, seu de disciplina, ageretur. Ejus generis Legatos ad Constantium Liberius destinavit, ut Concilium Aquileiæ cogendum impetraret, ubi de novo adversus Athanasium delato crimine majestatis & de veræ fidei restitutione tractari posset. Etenim Arriani, veteri in Athanasium odio inflammati, hominem innocentem eo prætextu in Oriente condemnant, quasi consilia adversus Principem cum Magnentio tyranno participasset. Literas illas Episcoporum Orientalium, & Ægyptiorum aliquot, Episcopis Italis in Concilio Romano Liberius recitavit, qui fidem & sententiam suam Orientalibus commodare noluerunt, quòd eodem tempore septuaginta quinque Episcoporum Ægyptiorum de Athanasio sententia repugnabat. Unde contra divinam legem visum est, cum Episcoporum numerus pro Athanasio major existeret, in parte aliqua commodare consensum. Missi ergo ad Constantium Vincentius Capuensis Episcopus, cum Marcello æquè ex Campania Episcopo: qui Arelatem accedentes, Athanasij damnationi, Constantij minis inflexi, subscriperunt. Quare fidem Nicænam in causâ Athanasij valde periclitari cernens Pontifex, secunda legatione Constantium adivit, missio Lucifero Calaritano in Sardinia Episcopo, Pancratio Presbytero, & Hilario Diacono, ut Concilium impetraret. Ad exorandam igitur mansuetudinem tuam, ut benevolò animo allegationes nostras audire digneris, fratrem & cœpiscopum meum sanctum virum Luciferum cum Pancratio presbytero meo & Hilario Diacono placuit proficisci; quos credimus de clementia tua ad pacem omnium Ecclesiarum catholicarum non difficulter posse Concilium impetrare.

II. Eusebium Vercellensem Episcopum epistolis quoque suis hortatus est ut se Legatis adjungeret. Votis respondisse visus est

F

Libet ep. ad Constantium.